

راهنمای مصاحبه با کودکان دارای تجربه تروما

مرکز عدالت
برای کودکان و نوجوانان

راهنمای مصاحبه با کودکان دارای تجربه تروما

مقدمه

وکلا، مددکاران اجتماعی و کارکنان و دست‌اندرکاران دادگاه‌های کودکان و نوجوانان، بایستی به تفاوت‌های بین مصاحبه با کودکان و نوجوانان و مصاحبه با بزرگسالان و ملاحظات ویژه در مورد مصاحبه با کودکان در سنین مختلف، آگاه باشند. این نوشتار بر نحوه مصاحبه با کودکان دارای تجربه تروما تمرکز دارد.

در این جا روش‌ها و تکنیک‌ها بر اساس «مدل تفکر متمرکز بر راه حل در ارتباطات» مفهوم‌بندی شده‌اند. درمان مختصر راه‌حل محور توسط اینسو کیم به عنوان راهی برای تغییر سیستم درمانی از «حل مسئله» به «ایجاد راه حل» توسعه داده شد. این مدل را می‌توان در مواردی که کودکان آسیب دیده‌اند و تجربه تروما داشته‌اند، به کار برد. هدف انتقال پارادایم گفتگو از روش واکنشی به روش پیشگیرانه است.

در کار با کودکان آسیب دیده، دور شدن از مشکلاتی که با آن‌ها روبرو هستند به سمت راه‌حل‌های ممکن، نه تنها فرصت بیشتری برای نتایج مثبت ایجاد می‌کند، بلکه باعث می‌شود کودکان برای صحبت در مورد هر مسئله‌ای که با آن مواجه می‌شوند، بازتر صحبت کنند. با استفاده از این زبان، وکلا می‌توانند موفقیت بیشتری داشته باشند. نیازهای موکلان خود را درک می‌کنند و بنابراین با مهارت بیشتری از آنها دفاع می‌کنند. زبانی که در ماهیت راه حل متمرکز است بر این مفهوم استوار است که با اجازه دادن به یک فرد کنترل برنامه خود برای بهبود وضعیت خود، بازتر و در نهایت موفق‌تر خواهد بود.

وکالت موثر کودکان آسیب‌دیده

یکی از ویژگی‌های یک وکیل موثر برای کودک، داشتن درک از موکل (کودک) است. ایجاد یا تشدید مشکل در برقراری ارتباط بین وکیل و موکل کودک، خود عاملی برای تغییر در الگوهای فکری کودکی است که تجربه تروما داشته است. در حال حاضر، وکیل کودک مسئول کسب نظر کودک در مورد شرایط دشوار و اغلب آسیب‌زا است. وکلا باید بدانند که همواره، اطلاعات کمی در مورد چگونگی دستیابی به چنین اطلاعاتی بدون خطر آسیب بیشتر به کودک دارند. این روند تاسف‌بار از کودکان بی‌اعتماد با اطلاعات فوق‌العاده ارزشمند و مصاحبه‌کنندگانی که لزوماً راهنمایی در مورد نحوه برخورد با چنین کودکانی را ندارند، منجر به تقلیل حضور تاثیرگذار کودکان می‌شود. خواه یک وکیل، مدافع منافع کودک باشد یا خواسته‌های کودک را نمایندگی کند، ضروری است که وکلا مصاحبه‌های باز و پربار با موکلان خود داشته باشند. اساس اعتماد و راحتی که برای یک رابطه موفق وکیل و موکل مورد نیاز است تنها در صورتی قابل دستیابی است که وکیل راهی برای برقراری ارتباط موفق با کودک داشته باشد و آگاهی کامل از چگونگی ایجاد این ارتباط توأم با اعتماد کسب کند.

ادغام اطلاعات در مورد رشد کودک و الگوهای فکری کودکان آسیب‌دیده باعث می‌شود که فرآیند مصاحبه باعث ایجاد اضطراب کمتر برای کودک و موثرتر برای وکیل شود. معرفی تکنیک‌هایی برای تعامل با کودکان به گونه‌ای که به آنها اجازه می‌دهد برغم آسیب‌های روحی و روانی، بیشترین بیان را داشته باشند، وکالت حقوقی موفق‌تری را برای کودک ممکن می‌سازد.

علاوه بر استفاده از مهارت‌های اساسی مصاحبه با کودک در حین به کارگیری موفق‌ترین روش‌ها، سابقه سوءاستفاده و/یا بی‌توجهی کودک نیز باید در نظر گرفته شود. مفاهیم مربوط به مصاحبه با کودکانی که مورد آزار و اذیت قرار نگرفته‌اند، اعمال می‌شود. آنها به سادگی با در نظر گرفتن تاثیری که تروما بر طرز فکر و عملکرد کودک می‌گذارد تعدیل می‌شوند. مفاهیم اصلی مصاحبه با کودکان - ایجاد یک محیط راحت، در نظر گرفتن رشد زبان و حفظ آگاهی فرهنگی-هنگام صحبت با کودک در سیستم دادگاه خانواده مهم باقی می‌ماند. شناسایی کودکی که تحت تأثیر آسیب‌پذیری تروما، افزایش حساسیت به شرم و نیازهای زبانی خاص قرار گرفته، مهارت‌هایی را که قبلاً در هنگام مصاحبه با کودکان

استفاده می‌شد، تقویت می‌کند. این مفاهیم اضافه شده، فرآیند مصاحبه آسان‌تر را هم برای کودک و هم برای وکیل تسهیل می‌کند.

اهمیت آسودگی خاطر مصاحبه‌شونده

راحتی کودک در جلسه مصاحبه بسیار مهم است. مسلماً وکیل می‌خواهد از ایجاد اضطراب در کودک جلوگیری کند، در عین حال، یک محیط راحت به تسهیل گفتگو بین کودک و وکیل کمک می‌کند. کودکان به سؤالات مستقیم پاسخ خوبی نمی‌دهند. نشستن رو در رو با بزرگسالان (ذاتاً در ذهن کودک یک اقتدارگرایی و نگاه از بالا به پایین بزرگسال به کودک، ادراک می‌شود) ناراحتی ایجاد و کودک را از افشای اطلاعات منصرف می‌کند. استفاده از فعالیت‌های دیگر (رانندگی، غذا خوردن، بازی) برای ملایم کردن اهمیت مکالمه باعث می‌شود کمتر صحبت شود. فشار کمتر بر کودک و تشویق به صداقت، استفاده از یک فعالیت برای دسترسی به افکار کودک، کمتر مداخله‌جویانه ادراک می‌شود و آزادی بیان بیشتری را از سوی کودک امکان‌پذیر می‌کند. راحت کردن کودک و ایجاد رابطه بین مصاحبه‌کننده و کودک، مصاحبه‌سازنده را که در جهت حمایت از کودک است، تسهیل می‌کند. سرنخ‌های غیرکلامی وکیل نیز به همین ترتیب کودک را راحت‌تر می‌کند. نشستن در کنار کودک به جای مقابل آن‌ها یا پشت میز نشستن، درگیر و علاقه‌مند به نظر رسیدن، و مطابقت با زبان بدن کودک این پیام را می‌دهد که وکیل فردی امن و غیر تهدیدکننده است.

هنگام مصاحبه با کودکان، رعایت یک سری ملاحظات اساسی، توانایی، زبانی-رشدی آنها برای برقراری ارتباط مهم است. توانایی کودک برای برقراری ارتباط کلامی ممکن است با استاندارد سن تقویمی آنها مطابقت نداشته باشد، بنابراین الگوهای رشدی اهمیت ویژه‌ای دارند. استفاده از زبان کودکان در سنین مختلف مستلزم روش‌های ارتباطی خاصی از سوی مصاحبه‌کننده است. گرایش کودک خردسال به تفکر عینی در کنار حساسیت بیش از حد نوجوان به اغماض درک شده، نشان می‌دهد که تا چه حد ارتباط بین وکیل و فرزند-موکلش باید بر اساس سن رشد زبانی شخصی شود.

تکنیک سوال باز

تکنیک‌هایی که برای همه گروه‌های سنی در همه جا وجود دارند - استفاده از سؤالات باز، اجتناب از پرحرفی و گوش دادن فعال - مبنایی برای مصاحبه با هر کودکی است. پرسش‌های باز بستری را فراهم می‌کنند که کودک می‌تواند از طریق آن افکار خود را در مورد موضوعی بدون محدود کردن دامنه سوال بیان کند. کودکان به گونه‌ای آموزش می‌بینند که این باور را داشته باشند که موافقت با بزرگسالان باعث خوشحالی بزرگسالان می‌شود و مخالفت ممکن است پیامدهای منفی داشته باشد. یک کودک اغلب برای جلب تایید «بله» می‌گوید. بنابراین، سؤالات باز مانع از توافق کودک از روی عادت یا ترس می‌شود. به عنوان مثال، پرسیدن «کجا رفتی؟» به جای «در پارک بودی؟» به کودک این امکان را می‌دهد که روایت خود را از وقایع بیان کند. این روش همچنین احتمال موافقت کودک با فرض مصاحبه‌کننده را کاهش می‌دهد زیرا او معتقد است که این همان چیزی است که وکیل می‌خواهد بشنود.

مصاحبه‌کننده با حذف استفاده از سؤالات مستقیم، راه‌های ارتباطی را باز می‌کند. پرسیدن سؤالات پپچیده و طولانی مانع از توانایی کودک در پاسخگویی می‌شود. به خصوص در مورد کودکان کوچکتر که از نظر رشد عقلی، با از بین رفتن توانایی پردازش اطلاعات، معنای کامل یک سوال طولانی از بین می‌رود. با ساده و مختصر نگه داشتن سؤالات، مصاحبه‌گر احتمال اینکه کودک بتواند سوال را بفهمد و صادقانه پاسخ دهد را افزایش می‌دهد. کودکان همچنین اغلب می‌ترسند نادیده گرفته شوند یا نادرست اعلام شوند. گوش دادن فعال، درک وکیل از کودک را افزایش می‌دهد، همچنین کودک را تشویق می‌کند تا در گفتگو شرکت کند. با تأیید آنچه کودک می‌گوید، تأیید اینکه مصاحبه‌گر به درستی می‌فهمد، و از کودک می‌خواهد جزئیات بیشتری را ارائه کند، مصاحبه‌گر نشان می‌دهد که به آنچه کودک می‌گوید علاقه‌مند است.

ضرورت پرهیز از قضاوت کردن کودکان

مراقبت از ورود ناخواسته قضاوت در مصاحبه، مستلزم آگاهی فرهنگی از قومیت و پرچسب‌های اجتماعی است. نیاز به اجتناب از فرضیات به ویژه در رابطه با فرهنگ‌های مختلف مهم است، زیرا اعمال و باورهای شناخته شده یک فرهنگ ممکن است شیوه

رفتار یا ادراک پذیرفته شده در فرهنگ دیگر نباشد. جوامع اقلیت‌ها حول یک احساس خوشاوندی ساخته شده‌اند، بنابراین پیوندهای بین فرزندان و خانواده/جامعه آنها یک عامل بازدارنده اصلی از صحبت در مورد مسائل آنها است. از نظر عاطفی، کودکان کمتر قادر به مخالفت با هنجارهای اجتماعی برای دفاع از خود هستند. کودکانی که نگران قضاوت شدن هستند، موضوعی را به عنوان روشی برای فرار از سرزنش احتمالی بیان نمی‌کنند. در موضوعاتی مانند تمایلات جنسی، روابط بین فردی و رفتارهای نادرست، کودکان تنها زمانی اطلاعات ارائه می‌دهند که مطمئن باشند به خاطر آن مورد انتقاد قرار نخواهند گرفت. ارائه قضاوت در مورد تفاوت‌های فرهنگی یا اجتماعی اغلب غیرعمدی است. اگر مصاحبه‌گر بر اساس فرضیه‌ای اجتماعی متفاوت از فرضیه کودک کار می‌کند، قضاوت می‌تواند در قالب پرسش‌ها ذاتی باشد. بنابراین مهم است که مصاحبه‌کننده به منظور جلوگیری از به نظر رسیدن نامناسب یا انتقادی از نظر فرهنگی، تعصب خود را از سوالات تشخیص داده و حذف کند.

هنگام مصاحبه با کودکی که تروما را تجربه کرده است، نگرانی‌های دیگری نیز وجود دارد. همانطور که قبلاً ذکر شد، کودکانی که آسیب دیده‌اند به شیوه‌ای متفاوت از سایر کودکان فکر می‌کنند. این کودکان با افزایش احساسات، هیجان، و مشکل در اعتماد به دیگران مواجه می‌شوند. کودکانی که مورد آزار و غفلت قرار گرفته‌اند، احساس ناامیدی دارند، اعتماد به نفس پایینی دارند و در تصور آینده برای خود مشکل دارند. احساس درماندگی، ناتوانی، اضطراب و پریشانی منجر به انزوای اجتماعی و مشکل در برقراری ارتباط می‌شود. زبان و تکنیک‌های خاصی را می‌توان برای بهبود فرآیند مصاحبه برای کودک آسیب‌دیده از تروما استفاده کرد. تمرکز بر توانمندسازی کودک، اجتناب از قضاوت، و استفاده از زبانی که برای کودکان مضطرب اقتباس شده، اساسی است. بعلاوه، ضروری است که مصاحبه‌کننده به هرگونه آسیب‌های شخصی یا نگرانی‌های عاطفی پیرامون شرایط کودک رسیدگی کند تا بتواند یک محیط مصاحبه سالم برای خود و کودک فراهم کند.

کودکی که با سیستم قانونی درگیر است، فوق‌العاده آسیب‌پذیر است. چنین کودکانی در موقعیت ناتوانی تقریباً در تمام جنبه‌های زندگی خود فرصتی برای تأثیرگذاری معنادار بر زندگی خود ندارند. بنابراین، هنگام مصاحبه با کودکی که آسیب دیده است، مهم است که نقاط قوت کودک را بشناسید و بر اساس آنها پیش بروید. هنگام تلاش برای تعیین

موضع کودک در مورد مسائل، مهم است که به کودک اجازه دهید راه حلی را که ترجیح می‌دهد انتخاب کند. علاوه بر این، اجازه دادن به کودک برای تدوین گام‌های مثبت بعدی، و همکاری با وکیل برای ایجاد نتیجه مطلوب کودک، کودک را در این فرآیند مشارکت می‌دهد.

اجتناب از قضاوت، راهی برای ایجاد احساس راحتی در کودک در افشای اطلاعات است. برای کودکانی که آسیب دیده‌اند، احساس خجالت اغلب بلافاصله به احساس شرم تبدیل می‌شود. این شرم برای کودکان تقریباً فلج‌کننده است و آنها را از برقراری ارتباط مثبت با مصاحبه‌کننده باز می‌دارد. برای جلوگیری از قضاوت ناخواسته، باید به تعصبات خود مصاحبه‌گر (که در بالا اشاره شد) توجه شود. وکیل باید با درک سوگیری‌های خود و تنظیم سوالات خود وارد موقعیت مصاحبه شود تا تاثیر سوگیری‌های خود را بر کودک به حداقل برساند. سوالات منفی در مورد کودک یا خانواده کودک اغلب به عنوان قضاوت توسط کودک تعبیر می‌شود.

یکی دیگر از روش‌های جلوگیری از قضاوت غیرضروری درباره کودک، تمرکز بر جنبه‌های مثبت شرایط کودک است. زبان مورد استفاده در مصاحبه با کودکی که تروما را تجربه نکرده باید برای در نظر گرفتن وضعیت روانی کودک آزار دیده/غفلت شده اصلاح شود. وضوح، پرسش مبتنی بر واقعیت، و احترام به دانش کودک از موقعیت خود برای برقراری ارتباط باز با کودکی که تحت تأثیر تروما قرار گرفته، حیاتی است. با توجه به پردازش فکری متفاوت یک کودک آزار دیده یا نادیده گرفته شده و همتای او که مورد آزار قرار نگرفته است، کودک آزار دیده به سوالات واضح و مختصر نیاز دارد تا بتواند آنچه را که مصاحبه‌کننده می‌پرسد را درک کند. یک خط پایه از سوالات واقعی و با پاسخ آسان، به کودک این امکان را می‌دهد که به پاسخ‌های خود اطمینان پیدا کند و تمایل به پاسخ دادن به سوالات آینده داشته باشد.

اجازه دادن به پاسخ‌های کودک به عنوان واقعیت نیز هنگام انجام مصاحبه با کودکی که ضربه روحی را تجربه کرده، مهم است. هنگامی که پاسخ‌های داده شده توسط کودک متناقض است، مهم است که توضیح بخواهید نه از نظر نادرست بودن پاسخ‌های قبلی کودک، بلکه به عنوان آرزوی درک واضح‌تر از سوی مصاحبه‌گر.

مواجهه با کودک در مورد پاسخ‌های متناقض باعث ایجاد احساس خجالت و/یا شرم در

کودک می‌شود که هم کودک را از پاسخ دادن به سوالات بیشتر منصرف می‌کند و هم باعث افزایش احساس خجالت می‌شود و این احتمال وجود دارد که کودک با آنچه که فکر می‌کند، وکیل می‌خواهد بشنود، پاسخ دهد.

راهنمای عملی برای وکلا

سه راهبرد عملی برای کمک به وکلای دادگستری تعریف شده تا مصاحبه موفق‌تری با کودکانی که ضربه روحی را تجربه کرده‌اند، انجام دهند. «مفاهیم مربوط به مصاحبه با مراجعان کودک»، «راهنمای مرجع سؤالات» و «راهنمای وکیل» پیوست شده، راه‌های عملی را برای وکلا ارائه می‌کند تا بهترین شیوه‌ها را در مصاحبه‌های خود ادغام کنند.

سند «مفاهیم در مورد مصاحبه با مراجعان کودک»، یک طرح کلی از مراحل مختلف مصاحبه و مفاهیمی که در هر یک از آنها مهم است را ارائه می‌دهد. نگرانی‌های موجود در مراحل ایجاد ارتباط و جمع‌آوری اطلاعات مصاحبه، از جمله ملاحظات که می‌تواند به وکیل کمک کند تا از دام‌های رایج اجتناب کند، را مشخص می‌کند. این مفاهیم ترکیبی از اطلاعات مربوط به مصاحبه با کودکان و کودکان بدسرپرست/غفلت شده است که قبلاً مورد بحث قرار گرفت. به‌عنوان بخشی از این سند، توصیه‌های مربوط به سن، بر اساس رشد و نه سن تقویمی نیز وجود دارد. برخی از مفاهیم و پیشنهادات در مواردی که به چندین دسته مربوط می‌شوند تکرار می‌شوند. وکلای دادگستری می‌توانند از این سند به عنوان کمکی در تنظیم سوالات یا برنامه‌ریزی مصاحبه استفاده کنند.

علاوه بر این، «راهنمای مرجع سؤال» عبارات و خطوط سؤال پیشنهادی را به وکلا ارائه می‌دهد. این فهرست می‌تواند به عنوان منبع سؤالی برای وکلای دادگستری استفاده کند، در صورتی که وکیل راحت به طرح سؤالات بر اساس مفاهیم موجود در سند «مفاهیم مصاحبه با مراجعان کودک» نباشد، این راهنما راه‌های زیادی برای پرسیدن سؤالات مشابه ارائه می‌کند و به وکیل اجازه می‌دهد از هر سؤالی که مراجع و/یا وکیل را راحت‌تر می‌سازد، استفاده کند. این راهنما از طریق بخش ایجاد ارتباط و جمع‌آوری اطلاعات مصاحبه می‌پردازد.

«راهنمای وکیل» ترکیبی کوتاه از دو سند قبلی است که به عنوان راهنما در طول انجام

مصاحبه استفاده می‌شود. در این راهنما، حیاتی‌ترین مفاهیم و نمونه سوالات گنجانده شده است. این سند شامل پیشنهادهایی برای پنج مرحله مصاحبه است: مقدمه، مشارکت، پرسش، پاسخ و پایان مصاحبه.

مفاهیمی در مورد مصاحبه با کودک- مشتریان

۱- راحتی کودک

- محیطی مناسب برای کودکان ایجاد کنید (تقلات، اسباب بازی ها، سایر اقسام دعوت کننده را فراهم کنید)
- دادن چیزی به کودک برای نگه داشتن آن (بالا چرخان، اسباب بازی فشرده، مکعب روییک) در حین صحبت به او کمک می‌کند تا اضطراب خود را کاهش دهد.
- صحبت کردن با یک کودک در حالی که او را به جایی می‌برد یا در حین غذا خوردن، اغلب آن‌ها را پذیرای مکالمه می‌کند
- از تکنیک‌هایی استفاده کنید که باعث می‌شود کودک احساس قدرت بیشتری کند و وکیل را با کودک نزدیک‌تر کند
- در همان سطح کودک بنشینید؛
- سعی کنید «چرا» را با «چی»، «احساس» را با «فکر» و «اما» را با «و» جایگزین کنید؛
- تعداد کلمات جمله خود را محدود کنید؛
- از نام‌ها به جای ضمائر استفاده کنید (مثلاً «فریبا» به جای «او»)
- اگر نگران درک کودک هستید، سوالات بیشتری بپرسید تا مطمئن شوید که کودک گیج نشده؛ به عنوان مثال، بپرسید: «آیا می‌توانی به من بگویی که من دقیقاً چه گفتم؟» یا «به من بگو این جمله، برای تو چه معنایی دارد؟»

- در نظر بگیرید که کودک احتمالاً در مورد این ملاقات دلهره دارد و عصبی است.
- به کودک اجازه دهید تا مراقب یا بزرگسال دیگر را با خود به جلسه بیاورد تا کودک احساس راحتی داشته باشد.
- از کودک سوالات مبتنی بر واقعیت بپرسید که او به راحتی پاسخ آنها را می‌داند.
- راهی برای برقراری ارتباط با کودک بدون صحبت کردن ایجاد کنید.
- از ابزاری برای تکنیک تایم اوت یا استراحت استفاده کنید، یک توپ یا چیز کوچک دیگری را نگه دارید که کودک بتواند در زمانی که احساس می‌کند خسته است آن را بلند کند.
- سیگنالی را با یک شی تنظیم کنید تا کودک بتواند بدون نیاز به بیان شفاهی ناراحتی خود، از صحبت کردن در مورد موضوعی با برداشتن یا نگه داشتن آن کمک بگیرد.
- کودکان اغلب با نافرمانی از قدرت دست و پنجه نرم می‌کنند. استفاده از این ابزار به کودک وسیله‌ای می‌دهد تا به صاحب‌گر بگوید که ناراحت، ترسیده یا غرق شده، بدون اینکه واقعاً آن را بگوید. به عنوان مثال توپ را پرتاب کن تا بگویی «نمی‌خواهم در مورد آن صحبت کنم».
- استفاده از روش‌های ارتباط غیرکلامی و غیرتقابلی به جلوگیری از فروپاشی، سکوت و یا رفتارهای ناگهانی کمک می‌کند.
- از قرار گرفتن کودک در معرض سیل سوالات خودداری کنید. اگر پرسش از طریق یک فعالیت عملی یا با استراحت‌های مکرر در حین فعالیت/موضوع و با فشار روانی کمتر انجام شود، کودک پذیرای پاسخ دادن به سوالات خواهد شد و نسبت به مکالمه و پاسخگویی، گشوده‌تر خواهد بود.
- روی گوش دادن تمرکز کنید.

- کودکان می‌توانند احساس کنند که آیا فردی که با او صحبت می‌کند درگیر مکالمه است یا نه، حواسش پرت است یا نه؛
- نشانه‌های غیرکلامی می‌توانند بینشی را در مورد آنچه که کودک فکر می‌کند/احساس می‌کند فراهم کند.
- به کودک منعکس کنید که به نظر می‌رسد چه احساسی از خود نشان می‌دهد. «در مورد این موضوع به نظر [هیجان‌زده، ناامید، نگران، و غیره] می‌رسد.»
- اعتبار بخشیدن به آنچه کودک می‌گوید با دقت و/یا تکرار آنچه می‌گوید برای اطمینان از اینکه وکیل کاملاً منظور کودک را می‌فهمد، به تشویق کودک برای اشتراک‌گذاری کمک می‌کند.
- آنچه را که کودک از قبل می‌داند/یا در مورد آن اطلاعات نادرست دارد، را مشخص کنید. در نظر بگیرید که از کودک بپرسید چرا فکر می‌کند اینجاست/چرا فکر می‌کند با یک وکیل صحبت می‌کند.
- نقش وکالت و وکیل را برای کودک توضیح دهید.
  - کودک را از قدرتی که از طریق وکیل خود دارند، آگاه کنید.
  - مفاهیم امتیاز رابطه وکیل-موکل و محرمانگی وکیل - موکل را توضیح دهید.
  - از کودک بپرسید که امیدوار است از مصاحبه چه چیزی به دست آورد.
  - به کودک بگویید که وکیل امیدوار است کودک از این مصاحبه چه چیزی به دست آورد.

۲- مشارکت کودک در روند دادگاه

- به کودک اطلاع دهید که چه اتفاقی خواهد افتاد؛
- کودک را از حقوق و وظایف خود آگاه کنید؛
- در نظر بگیرید که اکثر کودکان فکر می‌کنند نقش وکلا این است که مردم را از مشکل خارج کنند و بنابراین تصور می‌کنند که صحبت با وکیل به این معنی است که آنها در مشکل هستند؛
- نقش همه افراد درگیر و دخیل (قاضی، وکلای دادگستری، کارمند بهزیستی، مددکار، والدین یا سرپرست، درمانگر و غیره) را تعریف کنید؛
- به کودکان بزرگتر، فهرستی مکتوب از اصطلاحات قانونی که احتمالاً با آنها برخورد می‌کنند، ارائه دهید. این فهرست باید شامل اصطلاح، یک تعریف ساده و فضایی برای یادداشت برداری برای جوانان باشد؛
- هدف از رسیدگی قضایی را توضیح دهید؛
- مفاهیم صدق و کذب را مرور کنید. اهمیت راستگویی در این شرایط را برای کودک توضیح دهید؛
- بپرسید که آیا کودک دوست دارد وکیل موضوع یا چیزی را به قاضی بگوید یا خود کودک مایل است به قاضی بگوید یا پاسخ بدهد (در صورت لزوم)
- به کودکان بزرگتر فرصت دهید که هر چیزی را که دوست دارد برای قاضی ذکر شود، بنویسد؛
- از بچه‌های کوچکتر دعوت کنید تا تصویری از آنچه دوست دارند قاضی بداند ترسیم کنند. سپس از کودک بخواهید «در باره نقاشی خود به من بگو» تا بینش واضحی در مورد خواسته‌های کودک در مورد آنچه می‌خواهد مطرح شود، کسب کنید.

۳- پرداختن به رویدادهای گذشته

- آنچه قبلاً اتفاق افتاده را برای کودک توضیح دهید.
- اطمینان حاصل کنید که کودک درک می‌کند که او مقصر نیست و مورد سرزنش واقع نمی‌شود.
- اگر کودک از والدین (والدین) خود جدا شده، مطمئن شوید که کودک می‌داند والدینش کجا هستند و چه اتفاقی برای آنها می‌افتد.

۴- بحث سوءاستفاده/غفلت

- از سؤالات مستقیم خودداری کنید مگر اینکه کاملاً ضروری باشد.
- کودک را تشویق کنید که هم در مورد موضوعات خنثی و هم در مورد موضوعات مرتبط توضیح دهد.
- از موضوعات خنثی (سرگرمی‌های مورد علاقه کودک، دوستان، مدرسه و غیره) استفاده کنید تا مبنایی برای حرکت به سمت موضوعات مرتبط‌تر فراهم کنید.
- اطمینان حاصل کنید که کودک درک می‌کند که آنچه می‌گوید بدون رضایت آنها با کسی (از جمله والدین، کارمندان پرونده و غیره) مطرح نخواهد شد.
- از سؤالات جهت‌دهنده خودداری کنید - به کودک اجازه دهید جزئیات را از طریق طیف گسترده‌ای از سؤالات ارائه دهد.
- جزئیات مربوط به سوء استفاده/غفلت را با شخص سوم تا زمانی که کودک خودش چنین جزئیاتی را فاش نکرده باشد، مطرح نکنید.
- از سوالات بله/خیر خودداری کنید.
- به کودک کمک کنید تا قدم‌های کوچکی را که می‌تواند برای بهبود وضعیت خود بردارد، بیابد.

- کودکان به ندرت به بزرگسالی که «راه‌حلی» ارائه می‌دهد، باور می‌کنند، این امر باعث ایجاد اعتماد بیشتر می‌شود تا به طور مداوم قدم‌های کوچکی را که به آرامی به سمت شرایط بهتر پیش می‌روند، دنبال کنند.
- موارد مورد بحث را براساس اینکه چه چیزی خوب کار می‌کند و چه چیزی می‌تواند بهبود یابد، چارچوب بندی کنید.

۵- برای کودکان بی‌بدرپرست

- در مورد وضعیت خانه‌های پرورشی و چگونگی زندگی در آنجا گفتگو کنید.
- به تغییرات مربوط به مدرسه، پزشک، و سیستم حمایت از کودک (پدربزرگ و مادر بزرگ، معلمان گذشته، دوستان خانوادگی) بپردازید و در رابطه با آنها گفتگو کنید.
- بررسی کنید که چه جنبه‌هایی از انتقال و جدایی از خانه اول، هنوز مشکل‌ساز هستند (وسایل و متعلقات مهم باقی مانده، مشکلات مربوط به خواهر و برادرهای جدید، انتقال ناکافی خدمات)
- بچه‌ها باید ارتباط خود را با دوستان، خواهر و برادر، فعالیت‌های خانوادگی، محله‌های سابق و والدین سرپرست سابق حفظ کنند. مطمئن شوید که به طور خاص هر یک از این اتصالات ضروری را بررسی کنید.
- اطمینان حاصل کنید که کودک با والدین خود ملاقات مورد نظر خود را دارد.

۶- برای کودکان با اختلالات رشدی

- ملاقات‌های مکرر و چندین باره کمک می‌کند تا درک آنها از مکالمات‌تان را ارزیابی کنید.
- تا حد امکان از خود کودک دانش و اطلاعات کسب کنید.
- با وسیله کمکی کودک به عنوان بخشی از فضای شخصی کودک رفتار کنید.

- برای افزایش درک کودک با والدین، والدین رضاعی (سرپرستان)، معلمان و غیره صحبت کنید.

۷- آگاهی فرهنگی و هنجارهای اجتماعی

- از فرضیات دوری کنید

- کودکان ممکن است مسائلی داشته باشند که هنوز شناسایی نشده‌اند زیرا کودک خجالت‌زده است. اگر کودک معتقد باشد که وکیل آنها را برای جنبه‌ای از زندگی/شخصیتشان قضاوت می‌کند، تمایلی به اشتراک گذاشتن اطلاعات نخواهد داشت.
- جوانان همجنس‌گرا، دوجنس‌گرا، ترنسجندر یا کویر (LGBTQR+) نسبت به قضاوت شدن حساس‌تر هستند. اصطلاحات رایج (دوست پسر/دوست دختر در مقابل شریک زندگی، پرسیدن سؤالات مبتنی بر جنسیت خاص) می‌تواند آنها را از افشای اطلاعات به دلیل ترس از «افشاسازی» باز دارد.
- پیشنهاد قومی کودک را در نظر بگیرید.
- در برخی از فرهنگ‌ها، تربیت کودک یک مسئولیت مشترک است، در برخی از فرهنگ‌ها نقش تربیتی متفاوت است. بنابراین دامنه تحقیقات را گسترش دهید تا ورای محیط یک خانواده هسته‌ای یا خانواده‌ای سنتی فکر کنید.
- پیوندهای خویشاوندی در خانواده‌های مهاجر به طور ویژه‌ای قوی است و صحبت کردن علیه یکی از اعضای خانواده یا جامعه را برای کودک دشوارتر می‌کند.
- ظلم و ستم تاریخی و فقدان فرصت اقتصادی اغلب باعث ایجاد نارضایتی نسبت به دولت و مردم از نژادهای مختلف یا پیشینه‌های اجتماعی و اقتصادی می‌شود.

۸- پرداختن به درک و اثربخشی بر اساس سن/رشد

- نحوه تفکر کودک را در نظر بگیرید. تا اواخر نوجوانی، کودکان اغلب به دوگانگی (خوب/بد، اشتباه/درست) محدود می‌شوند و نمی‌توانند حد وسط را درک کنند.
- چند بار با کودکان ملاقات کنید تا میزان درک آنها را بسنجید.
- با در نظر گرفتن اینکه کودکان بزرگتر درک بسیار بیشتری از موقعیت خود دارند، مفاهیم را در سطح مناسب توضیح دهید.
- بر این اساس در نظر بگیرید و مشخص کنید که کدام بخش از ارتباط (ورودی، پردازش یا خروجی) برای کودک با مشکل مواجه است.

۹- برای کودکانی که چالش‌ها را تجربه می‌کنند

- برای این کودکان، خجالت اغلب بلافاصله به شرم تبدیل می‌شود. بزرگسالی که ناامیدی یا ناامیدی را ابراز می‌کند باعث می‌شود کودک احساس شرم کند و کودک اغلب کمتر قادر به برآورده کردن انتظارات می‌شود.
- هرگونه چالش فعلی را براساس آنچه در گذشته مثبت بوده، چارچوب بندی کنید. سعی کنید آنچه را که در گذشته به موفقیت کودک کمک کرده، به جای آنچه که در حال حاضر با آن گرفتار است، استخراج کنید.
- از گفتن اینکه کودک چه کاری باید انجام دهد خودداری کنید.
- دادن گزینه‌هایی به کودک و اجازه دادن به او برای انتخاب، باعث افزایش مشارکت او می‌شود.
- اینکه به کودک بگوییم چه کارهایی باید انجام شود تا فرایند دادگاه پیش برود، مقابله کمتری در پیش دارد. این عبارت را در نظر بگیرید: «همه ما شغل داریم. وظیفه دادگاه این است که...، وظیفه مامان/پدر این است که...، وظیفه شما این است که...» با تشریح وظایف ضروری پردازید.

برای نوزادان (۳-۰ سال) / کودکان غیرکلامی

- از طریق مشاهده دقیق به دنبال نشانه‌های مبتنی بر بهزیستی (سلامت جسم و روان) یا عدم آن باشید.
- شلوغی غیرمعمول؛ عدم پذیرش برای نگهداری؛ اجتناب از تماس چشمی؛ خواب بیش از حد؛ دستان خود را در کنار هم نگه می‌دارد و روی آنها تمرکز می‌کند، و سایر نشانه‌های ناراحتی یا بی‌قراری.
- اطمینان حاصل کنید که از طریق صحبت با والدین / سرپرستان دیگر مثل مادرخوانده و پدرخوانده / مسئولان نگهداری در مراکز و غیره، کودک همه وسایل مهم (پتوی ایمنی / اسباب بازی، داروها) را دارد.
- سوابق پزشکی را برای شرایط فعلی بررسی کنید.
- مصاحبه باید برای کودک شرایطی را که در آن احساس امنیت می‌کند، ایجاد کند.

برای کودکان نوپا (۶-۳ سال)

- گرایش کودکان نوپا به تفکر عینی را در نظر داشته باشید.
- کودکان نوپا قدرت اراده خود را برای تلاش و مستقل بودن ابراز می‌کنند، بنابراین داشتن مکالمات/فعالیت‌های ساختاریافته دشوار است.
- به اندازه توانایی کودک در برقراری ارتباط، از او اطلاعات کسب کنید.
- کودکان در این رده سنی، زمانی که نمی‌دانند چه چیزی از آنها خواسته می‌شود، احساس سردرگمی می‌کنند یا از گفتن آنچه می‌دانند اجتناب می‌کنند و احتمالاً اطلاعات نادرستی ارائه می‌دهند.
- در نظر بگیرید که این کودکان اغلب هیچ تصویری از آنچه برای والدینشان اتفاق افتاده یا والدینشان کجا هستند، ندارند.
- این کودکان درک کمی از زمان دارند، بنابراین درک اینکه چه زمانی با والدین خود

ملاقات خواهند کرد ممکن است توضیح بیشتری را طلب کند.

- این کودکان اغلب نگران هستند که والدینشان بیمار، صدمه دیده یا مرده/ناپدید شده باشد.
- گفتن به کودک که چیزی را نمی دانید مشکلی ندارد. آنچه را که معلوم است به آنها بگویید. تمرکز روی بازه های زمانی کوتاه تر (حداکثر یک ماه و نه بیشتر) را در نظر بگیرید.

برای کودکان خردسال (۹-۶ سال)

- کودکان در این سن به طور ویژه ای خود را مقصر می دانند و خودسرزندی می کنند.
- اکثر کودکان در این سن، با افراد همجنس راحت تر هستند.
- این کودکان باید بر کاری که در مصاحبه انجام خواهند داد، احساس کنترل کنند.
- این کودکان تا حدودی تصور می کنند که چه اتفاقی برای والدینشان افتاده، اما هنوز می ترسند که والدینشان بیمار باشد، آسیب ببینند یا مرده یا ناپدید شده باشد.

برای کودکان قبل از بلوغ (۱۲-۹ سال)

- این کودکان از به چالش کشیده شدن از طریق فعالیت های پیچیده تر لذت می برند.
- این کودکان به خصوص به احتمال زیاد خود را مقصر می دانند و خودسرزندی دارند.
- در نظر بگیرید که این کودکان می توانند وضعیت خود را بیشتر درک کنند و بنابراین می توانند از توضیح کامل تری در مورد روند دادگاه بهره مند شوند.
- این کودکان با افراد همجنس راحت تر هستند.
- به این کودکان این فرصت را بدهید که به جلسات دادگاه بروند و در جریان روند دادگاه (در صورت لزوم) باشند تا در جریان پرونده خود باشند.

برای نوجوانان (۱۷-۱۲ سال)

- در نظر بگیرید که این کودکان از اغماض و بی توجهی بسیار رنجیده‌اند.
- این کودکان توانایی‌های شناختی برای درک واقعیت‌های موقعیت زندگی خود را دارند. با این حال، این کودکان اغلب بسیار تمایلی به درخواست توضیح ندارند یا اذعان می‌کنند که درک نمی‌کنند.
- به این کودکان این فرصت را بدهید که به جلسات دادگاه بروند و در جریان روند دادگاه (در صورت لزوم) باشند تا در جریان پرونده خود باشند.

انمام مصاحبه

- از همکاری کودک تشکر کنید.
- زمانی را برای بازگشت کودک به حالت تعادل در نظر بگیرید بخصوص اگر کودک در مصاحبه تحت استرس قرار گرفته است. اجازه دهید چند دقیقه به سکوت بگذرد، به موضوعات خنثی بپردازید یا با یک بازی جلسه را پایان دهید.
- مطمئن شوید که کودک با سردرگمی جلسه مصاحبه را ترک نمی‌کند.
- مطمئن شوید که کودک (و سرپرست او) می‌دانند چگونه با وکیل تماس بگیرند.

۱۰- راهنمای مرجع سوالات

شکستن یخ:

- بازی‌ها/فعالیت‌های احتمالی:
- دادن آب میوه، آب نبات یا یک میان‌وعده اغلب باعث می‌شود کودک احساس راحتی بیشتری کند و مکالمه را شروع کند.
- بازی خط‌خطی و شکل‌یابی: کودک و مصاحبه‌کننده هرکدام به نوبت یک بار صفحه‌ای را با خط‌های دایره‌ای و درهم، خط‌خطی می‌کنند و اشکالی را در

میان این خطها می‌یابند و با رنگ دیگری از بقیه خطوط مجزا می‌کنند.

• خودتان را بکشید: از کودک بخواهید تصویری از خودش بکشد. بعد از اینکه کودک این نقاشی را ساخت، از کودک بخواهید کلماتی را به شما بگوید که توصیف می‌کند حال این کودک چگونه است، چطور فکر یا احساس می‌کند.

• داشتن اسباب‌بازی‌هایی مانند حباب، بلوک، لوگو، یا عروسک/فیگورهای اکشن به کودکان راهی می‌دهد تا در فعالیت‌هایی که برایشان عادی است شرکت کنند و اضطراب آن‌ها را کاهش دهد.

معرفی خود و طرح سوالات:

- از آمدن به ملاقات من چه می‌دانی؟
- از من چی می‌دانی؟
- فکر می‌کنی من اینجا هستم تا برایت چه کاری انجام دهم؟
- آیا چیزی وجود دارد که تو را در این جلسه راحت‌تر کند؟
- آیا کسی (داوطلب، کارمند پرونده، مراقب و غیره) وجود دارد که بخواهید برای حمایت اینجا باشد؟
- می‌دانی تا الان چی شده؟
- تو در مورد این ماجرا چه فکر می‌کنی؟
- در مورد چی تعجب می‌کنی؟
- بزرگترین نگرانی تو در مورد این پرونده چیست؟
- آیا در مورد روند پرونده/دادگاه سوالی داری؟
- امید داری چه اتفاقی بیفتد؟
- به من آنچه فکر می‌کنی من می‌خواهم بشنوم را نگو - اینجا فرصت توست تا به دادگاه اطلاع دهی چه می‌خواهی و من به تو کمک می‌کنم.

• برای کودکان بزرگتر:

- از این جلسه می‌خواهی چه نتیجه‌ای بگیری؟
- چه کاری می‌توانم انجام دهم که برای شما مفید باشد؟

مراحل دادگاه:

- آیا می‌توانید به من بگویید از آنچه در دادگاه می‌گذرد چه می‌دانید؟
- چگونه این اطلاعات را کسب کردید؟
- آیا چیزی هست که بخواهید قاضی بداند؟
- میدانی شغل مامان/پدرت چیه؟
- توضیح دهید که والدین در حال انجام چه کاری هستند.
- توضیح دهید که «شغل» کودک چیست.
- توضیح دهید که والدین در تلاش هستند تا با کودک متحد شوند.
- چه سوالی در مورد کاری که مامان/پدرت انجام می‌دهد داری؟ در مورد کاری که انجام می‌دهید؟

کودک:

- کمی در مورد خودت به من بگو.
- چند سالته؟
- کجا زندگی می‌کنی؟
- چه کسی با شما زندگی می‌کند؟
- چه کسی برات مهمه؟
- در مورد آنها به من بگو

فعالیت‌های سرگرم کننده:

- رنگ مورد علاقت چیه؟
- سرگرمی‌های مورد علاقه‌ات چیست؟
- آیا حیوان خانگی دارید؟ توصیف کردن.
- بازی/اسباب بازی مورد علاقه‌ات چیست؟ بهم بگو چی دوست داری.
- غذا/نوشیدنی مورد علاقه‌ات چیست؟
- چه کارهایی دوست داری انجام بدهی؟
- وقتی بیرون می‌روی، دوست داری کجا بروی؟ به من در مورد آن بگو.
- از دوستانت بگو.
- دوست داری با دوستانت چه کار کنی؟

مدرسه/تکالیف مدرسه:

- در مقیاس ۱ تا ۱۰، ۱ این است که هرگز نمی‌خواهید به مدرسه بروید و ۱۰ این است که اگر می‌توانستید همیشه به مدرسه می‌رفتید، به مدرسه رفتن چه امتیازی می‌دهید؟
- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟
- در مقیاس ۱ تا ۱۰، ۱ این است که شما هرگز به مدرسه نرفته‌اید و ۱۰ این است که هرگز یک روز از مدرسه را از دست نداده‌اید، به خود چه امتیازی می‌دهید؟
- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟
- مادر/پدرت به شما چه امتیازی می‌دهند؟
- چه چیزی باعث می‌شود که بگویند نمره تو این است؟

- در مقیاس ۱ تا ۱۰، ۱ این است که شما هرگز نمی‌توانید حتی تکالیف خود را امتحان کنید زیرا خیلی سخت است و نمی‌خواهید آن را انجام دهید و ۱۰ این است که در تکالیف اصلاً مشکلی ندارید، شما به انجام تکالیف خود چه امتیازی می‌دهید؟
- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟
- چطور برای به مدرسه رفتن آماده می‌شوید؟
- روزهایی که تکالیف خود را انجام می‌دهید، چه کارهایی را برای انجام تکالیف انجام می‌دهید؟

خواهران برادران:

- برادر/خواهر داری؟
- نام آن‌ها چیست؟ چند ساله‌اند؟
- در مورد آن‌ها به من بگو.
- با برادر(ها) و/یا خواهر(های) خود چه می‌کنید؟
- در مقیاس ۱-۱۰، ۱ این است که شما هرگز نمی‌خواهید با خواهر و برادر خود بازی کنید و ۱۰ این است که شما همیشه می‌خواهید با آن‌ها بازی کنید، چه امتیازی می‌دهید؟
- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟

سلامتی:

- به من در مورد اینکه فکر می‌کنید بدن‌تان در حال انجام است بگویید.
- در مقیاس ۱-۱۰، ۱ این است که هر قسمت از بدن شما کار نمی‌کند/درد می‌کند و ۱۰ اینکه همه چیز به خوبی کار می‌کند، به خودتان چه امتیازی می‌دهید؟

- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟

پیگیری سوالات:

- هر چند وقت یک بار آن اتفاق می‌افتد؟
- می‌توانی از زمانی به من بگویی که همه چیز تو بدنت کار کرده؟
- آگه بری دکتر چی می‌گه؟

زندگی خانگی:

- اگر زندگی شما فیلمی بود که من در حال تماشای آن بودم، چه زمانی می‌دیدم:
- بیدار میشی؟
- شما به مدرسه بروید؟
- تو در مدرسه هستی؟
- شما در خانه هستی؟
- تو خوشحالی؟
- آخر هفته است؟
- با مامان/بابا هستی؟
- شام داری؟
- تو برو بخواب؟
- آیا تا به حال از خودتان نگهداری می‌کنید؟
- برای چه مدت؟
- در مقیاس ۱-۱۰ فکر می‌کنید چقدر در خانه امن هستید؟

- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟
- اگر دوستان شما بیایند، به چه میزان خانه شما را امن می‌دانند؟
- امنیت خانه دوستتان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
- از مامان/پدرت بگو.
- در مقایسه با خانه دوستانتان، فکر می‌کنید خانه شما چقدر امن است؟
- در مقیاس ۱-۱۰، چگونه می‌گویید همه چیز در خانه است؟ چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟ چه چیزی در خانه متفاوت خواهد بود؟
- قوانین خانه مامان/پدر چیست؟
- درباره‌ی آن‌ها چه فکر می‌کنی؟
- اگر شما کار اشتباهی انجام دهید، مامان/بابا چه کار می‌کنند؟
- اگر بدون [مشکل] از خواب بیدار شوید، از کجا می‌دانید؟ چه چیزی متفاوت خواهد بود؟
- از زمان‌هایی که همه با هم کنار می‌آیند بگو؟ چه فرقی با آن زمان‌ها دارد؟
- چگونه به مامان/پدر اطلاع می‌دهید زمانی که:
- خوشحال؟
- ترسیده؟
- گرسنه؟
- احساس خوبی نداری؟
- تا حالا ترسیدی؟ چه زمانی؟

- وقتی می‌ترسی چیکار می‌کنی؟
- مامان/بابا وقتی می‌ترسی چیکار می‌کنند؟
- وقتی همه چیز بهتر است، چه چیزی متفاوت خواهد بود؟
- به آینده چه امیدی داری؟
- اگر یک عصای جادویی داشتید و می‌توانستید هر چیزی را که می‌خواهید تغییر دهید، چه چیزی را تغییر می‌دادید؟
- آیا مسائلی وجود دارد که به نظر شما اهمیت ویژه‌ای دارد؟

برای کودکان تحت سرپرستی غیر والدین / مراقبت توسط خویشاوندان:

- در نهایت چطور در جایی که الان زندگی می‌کنید زندگی می‌کنید؟
- چطور رسیدی آنجا؟
- کی رسیدی اونجا؟
- در مقیاس ۱-۱۰، که در آن ۱ از هر نظر کاملاً متفاوت است و ۱۰ کاملاً یکسان است، چگونه
- تفاوت خانه قدیمی و جدید خود را ارزیابی می‌کنید؟
- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟
- آیا در جایی که اکنون زندگی می‌کنید احساس آرامش می‌کنید؟
- آیا الان در جایی که زندگی می‌کنید احساس امنیت می‌کنید؟
- آیا به مدرسه دیگری می‌روی؟
- اگر بله:
- در مقیاس ۱-۱۰، که در آن ۱ از هر نظر کاملاً متفاوت است و ۱۰ کاملاً یکسان است، چگونه؟

- آیا تفاوت خانه قدیمی و جدید خود را ارزیابی می‌کنید؟
- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟
- از دوستانت بگو.
- اگر در مدرسه مشکلی دارید، چه کار می‌کنید؟
- اگر فیلمی درباره خانه جدیدتان بسازید، چه زمانی را می‌بینم:
- شما با والدین رضاعی/به سرپرستی گرفته شده خود هستید؟
- تو اذیت هستی؟
- تو بازی میکنی؟
- تو خوشحالی؟
- شام میخوری؟
- شما با خواهر و برادرهای رضاعی خود هستید؟

ملاقات:

- کارمند پرونده شما به من می‌گوید که با مادر/پدرتان ... بار ملاقات می‌کنید؟ آیا این چیزی است که اتفاق می‌افتد؟
- آیا به اندازه کافی والدین خود را می‌بینید؟
- در مقیاس ۱-۱۰، ۱ بدترین است و ۱۰ بهترین است، ملاقات خود را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
- چه چیزی باعث می‌شود این نمره را بدهید؟
- چه چیزی می‌تواند یک نمره به این تصمیم شما اضافه کند؟
- مادر/پدر شما به این ملاقات چه امتیازی می‌دهند؟

- از کجا می‌دانی؟
- اگر من با مادر/پدر شما ملاقات را تماشا می‌کردم، چه می‌دیدم؟
- آیا کسی هست که بخواهید او را ببینید (پدر بزرگ و مادر بزرگ، خواهر و برادر و غیره) که نبینید؟ سازمان بهداشت جهانی؟

سوالات برای کودکان نوپا (۳-۶ سال):

- امروز چه کار کردی؟
- واسه صبحانه چی خوردی؟
- بعد از رفتنت می‌خواهی کاری بکنی؟
- احمقانه‌ترین کاری که تا به حال انجام داده‌اید چیست؟
- رنگ مورد علاقت چیه؟ چه چیزی آن را مورد علاقه شما قرار می‌دهد؟

سوالات نوجوانان (۱۷ تا ۱۲ سال):

- اگه تو دادگاه بودی چی می‌خواهی بگی؟
- فکر میکنی چیکار می‌توانم برات انجام دهم؟
- توضیح دهید که این فرصتی است که نوجوان به نگرانی‌ها یا سوالات خود پردازد و دیدگاه‌های خود را به اشتراک بگذارد.
- توضیح دهید که وکیل صدای نوجوان در دادگاه است.

جمع بندی:

• پرسید سوالی دارند یا موضوعی برای مطرح کردن دارند یا نه؟

گفتگو با کودکان دارای تجربه تروما، پیچیده، حساس و حتی می‌تواند خطرناک و کودک را دچار ترومای مجدد کند. بنابراین فراگیری فنون گفتگوی سازنده با کودکان در سنین و شرایط متفاوت، گامی است که قبل از هر گفتگویی باید بردارید تا اطمینان حاصل کنید که مهارت لازم را برای چنین گفتگویی دارید.

بهار ۱۴۰۳